

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Departament Monitorowania Pomocy Publicznej

Warszawa, 3 lipca 2026 r.

DMP-5.52.158.2025.JB

Pan
Grzegorz Żmuda
Zastępca Dyrektora
Departamentu Koordynacji
Wdrażania Funduszy Unii
Europejskiej
Ministerstwo Funduszy i Polityki
Regionalnej

Szanowny Panie Dyrektorze,

podsumowując dotychczasową roboczą korespondencję, dotyczącą **problematyki pomocy publicznej, a w szczególności określenia beneficjenta tej pomocy, w przypadku wsparcia inwestycyjnego udzielanego na rzecz spółdzielni energetycznych i klastrów energii**, przedstawiam wyjaśnienia.

Działalność gospodarcza

Z trakcie konsultacji roboczych pojawiły się wątpliwości związane z tym, czy i w jaki sposób stosować przepisy o pomocy publicznej do finansowania spółdzielni energetycznych i klastrów energii, gdy ich **członkami są zarówno przedsiębiorcy, jak i podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej**.

W świetle stanowiska Komisji Europejskiej, wyrażonego w załączonej prezentacji (**załącznik 1**), społeczność energetyczną¹ należałoby uznać za przedsiębiorcę w przypadku, gdy **przynajmniej jeden z jej członków jest przedsiębiorcą w rozumieniu unijnego prawa konkurencji (tj. oferuje towary lub usługi na rynku) lub sama społeczność energetyczna prowadzi działalność gospodarczą, która nie ma charakteru pomocniczego** (w dalszej części odnosimy się do pojęcia działalności pomocniczej).

Działalnością gospodarczą w rozumieniu unijnego prawa konkurencji jest oferowanie towarów lub usług na rynku. Przedsiębiorcą jest każdy podmiot prowadzący tak rozumianą

¹ Choć pojęcia klastra energii oraz spółdzielni energetycznej nie odpowiadają definicjom unijnym, są podobne do unijnej koncepcji społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej (realizują one podobne cele, nawet jeśli ich definicje nie odpowiadają oficjalnym definicjom unijnym). Zob. Europejski Trybunał Obrachunkowy, Sprawozdanie Specjalne 10/2026 - Społeczności energetyczne - Potencjał, który czeka na wykorzystanie, s. 18 - [link](#).

działalność gospodarczą, niezależnie od jego formy prawnej i źródeł finansowania oraz bez względu na to, czy przepisy krajowe przyznają danemu podmiotowi status przedsiębiorcy. Przedsiębiorstwami są więc także podmioty realizujące zadania własne gminy np. w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych czy unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

Kiedy wsparcie na rzecz klastra energii lub spółdzielni energetycznej nie będzie stanowiło pomocy publicznej - działalność pomocnicza

Ze wspomnianej prezentacji Komisji Europejskiej nie wynika, aby sama **produkcja energii na własne potrzeby społeczności energetycznej** skutkowała automatycznie uznawaniem tej społeczności za przedsiębiorcę i w związku z tym beneficjenta ewentualnej pomocy publicznej. Wydaje się zatem, iż **klaster energii, a także spółdzielnia energetyczna, których członkiem nie jest przedsiębiorca, mogą być traktowane analogicznie jak indywidualny prosument²**. Poniżej wyjaśniamy, co to oznacza.

W przypadku społeczności energetycznych może mieć zastosowanie interpretacja Komisji Europejskiej wydana do pkt 207 Zawiadomienia Komisji³, zgodnie z którą **dopuszczalne jest uznanie wprowadzania do sieci energii elektrycznej wyprodukowanej w instalacjach fotowoltaicznych za działalność pomocniczą (tj. niegospodarczą na potrzeby stosowania zasad pomocy publicznej)**, jeżeli:

- a) **główna działalność podmiotu ma charakter niegospodarczy** (np. osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej, jednostki administracji publicznej);
- b) **energia jest zużywana głównie na potrzeby własne podmiotu**, tj. maksymalnie 20% ilości energii wytworzonej w danej instalacji nie jest zużywane przez podmiot na potrzeby własne; oraz
- c) **rozmiar (zdolność wytwórcza) instalacji nie przekracza realnego zapotrzebowania podmiotu na energię elektryczną**.

Podsumowując, wsparcie udzielone na rzecz spółdzielni energetycznej lub klastra energii, np. dotyczące instalacji OZE, **nie będzie stanowiło pomocy publicznej w przypadku, gdy:**

- **żaden z członków spółdzielni energetycznej lub klastra energii nie jest przedsiębiorcą w rozumieniu unijnego prawa konkurencji, oraz**
- **społeczność ta jako całość będzie spełniać łącznie wszystkie warunki z ww. lit. a)-c).**

² Nie chodzi przy tym o prosumenta energii odnawialnej w rozumieniu ustawy OZE.

³ Zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 262 z 19.07.2016 r., s. 1).

W zakresie warunku z lit. b (zużywania energii głównie na potrzeby własne podmiotu - zasada 80%/20%), skoro analizowane finansowanie ma na celu wsparcie budowy i rozwoju społeczności energetycznych⁴ (a nie indywidualnego podmiotu), to **warunek ten należy odnosić łącznie do wszystkich instalacji OZE wytwarzających energię w ramach danej społeczności energetycznej oraz łącznie do wszystkich punktów poboru energii w ramach tej społeczności.**

Jednocześnie zwracamy uwagę na istotną kwestię jaką jest **obowiązek monitorowania spełnienia warunku** zużywania energii głównie na potrzeby własne podmiotu niegospodarczego. Monitorowanie to należy przeprowadzać **przez cały okres ekonomicznej użyteczności infrastruktury** (nie tylko przez okres trwałości projektu).

Beneficjenci pomocy publicznej na rzecz klastrów energii i spółdzielni energetycznych

Beneficjentami pomocy inwestycyjnej udzielanej na rzecz spółdzielni energetycznych lub klastrów energii mogą być, w zależności od okoliczności:

- spółdzielnia energetyczna,
- członek spółdzielni energetycznej,
- członek klastra energii.

➤ Spółdzielnie energetyczne

Spółdzielnie energetyczne posiadają osobowość prawną⁵, a przedmiotem ich działalności jest „wytwarzanie energii elektrycznej lub biogazu, lub biogazu rolniczego, lub biometanu, lub ciepła **w instalacjach odnawialnego źródła energii**, obrót nimi lub ich magazynowanie, dokonywane w ramach działalności prowadzonej **wyłącznie na rzecz tych spółdzielni oraz ich członków**”⁶. Sprzedawca zobowiązany dokonuje ze spółdzielnią energetyczną, w tym również z poszczególnymi jej członkami, rozliczenia ilości energii elektrycznej wprowadzonej do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej wobec ilości energii elektrycznej pobranej z tej sieci w celu jej zużycia na potrzeby własne przez spółdzielnię energetyczną i jej członków⁷.

W spółdzielni energetycznej prowadzącej działalność w zakresie wytwarzania energii elektrycznej wyróżniamy więc następujące podmioty:

⁴ Zob. np. <https://www.gov.pl/web/klimat/spolecznosci-energetyczne3>

⁵ Spółdzielnia energetyczna to spółdzielnia w rozumieniu art. 1 § 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2026 r. poz. 521) albo spółdzielnia rolników w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników (Dz. U. z 2025 r. poz. 443).

⁶ Art. 2 pkt 33a) ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2026 r. poz. 68).

⁷ Art. 38c ust. 3 ustawy o odnawialnych źródłach energii.

- spółdzielnia energetyczna będąca wytwórcą lub odbiorcą energii elektrycznej;
- członkowie spółdzielni energetycznej będący wytwórcami lub odbiorcami energii elektrycznej.

Nie ma jednego, z góry przyjętego modelu funkcjonowania spółdzielni energetycznej pod względem tego, który podmiot w ramach spółdzielni wytwarza energię elektryczną oraz pod względem sposobu rozliczeń za wytwarzaną i zużywaną energię między spółdzielnią energetyczną i jej członkami oraz między samymi członkami spółdzielni energetycznej.

Spółdzielnia energetyczna **sama określa zasady wzajemnych rozliczeń za wytwarzaną i zużywaną w ramach spółdzielni energię**. Przyjęty przez polskiego ustawodawcę model spółdzielni energetycznej ma charakter społeczny, a nie biznesowy. W konsekwencji spółdzielnia energetyczna nie może sprzedawać energii podmiotom niebędącym jej członkami.⁸

Beneficjentem pomocy publicznej udzielanej np. na budowę instalacji fotowoltaicznej będzie zatem podmiot, który będzie właścicielem tej instalacji i wytwórcą energii elektrycznej w ramach spółdzielni energetycznej, tj.:

- dana spółdzielnia energetyczna lub
- członek spółdzielni energetycznej⁹.

Przykładowo, jeżeli o dotację na instalację OZE, która ma wytwarzać energię elektryczną w ramach spółdzielni energetycznej, ubiega się członek tej spółdzielni nieprowadzący działalności gospodarczej (np. gmina), dotacja ta będzie stanowiła pomoc publiczną dla tej gminy, chyba że:

- wszyscy pozostali członkowie spółdzielni energetycznej są także podmiotami nieprowadzącymi działalności gospodarczej w rozumieniu unijnego prawa konkurencji oraz
- spełnione są pozostałe warunki z interpretacji Komisji Europejskiej dotyczące działalności pomocniczej.

➤ **Klasy energii**

Klasy energii w odróżnieniu od spółdzielni energetycznych nie posiadają osobowości prawnej. **Klasy energii to porozumienie**, którego przedmiotem jest m.in. współpraca

⁸ A. Piotrowska [w:] Odnawialne źródła energii. Komentarz, red. A. Mituś, Warszawa 2024, art. 38(c).

⁹ Możliwość uznania za beneficjenta pomocy członka spółdzielni energetycznej potwierdzają **załączone interpretacje Komisji Europejskiej** dotyczące art. 27 rozporządzenia Komisji (UE) 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014 r., s. 1, z późn. zm.).

w zakresie wytwarzania, magazynowania, równoważenia zapotrzebowania, dystrybucji energii elektrycznej lub paliw w celu zapewnienia jego stronom korzyści gospodarczych, społecznych lub środowiskowych lub zwiększenia elastyczności systemu elektroenergetycznego¹⁰. Ustawodawca nie wprowadził zakazu sprzedaży energii poza klaster energii, a także nie zobowiązał członków klastrów energii do produkcji energii wyłącznie z odnawialnych źródeł.

Porozumienie klastra energii musi określać m.in. prawa i obowiązki stron tego porozumienia, zwanych „członkami klastra energii”, a także koordynatora klastra energii (w tym jego prawa i obowiązki). **Koordynator klastra reprezentuje członków klastra.**¹¹ Koordynator klastra nie musi być członkiem klastra energii. Porozumienie klastra energii może określić także zasady wzajemnych rozliczeń za wytwarzaną i zużywaną w ramach klastra energię.

Beneficjentem pomocy publicznej udzielanej np. na budowę instalacji fotowoltaicznej będzie zatem podmiot, który będzie właścicielem tej instalacji i wytwórcą energii elektrycznej w ramach klastra energii, tj. członek klastra energii.

Z poważaniem

Piotr Pełka
Dyrektor
Departamentu Monitorowania
Pomocy Publicznej
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Załączniki:

1. Prezentacja Komisji Europejskiej - State aid to renewable energy communities.
2. Interpretacja Komisji Europejskiej - Art 27 - Cluster owner and cluster operator concepts.
3. Interpretacja Komisji Europejskiej - Art. 27(2) - Innovation clusters with multiple owners.

Do wiadomości:

- Pan Michał Łęski, Zastępca Dyrektora Departamentu Odnawialnych Źródeł Energii, Ministerstwo Klimatu i Środowiska.
- Pani Joanna Trybus, Dyrektor Departamentu Rynków Rolnych i Energii, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

¹⁰ Art. 2 pkt 15a ustawy o odnawialnych źródłach energii.

¹¹ Art. 38aa ust. 2 i 3 ustawy o odnawialnych źródłach energii.